

Stand by  
America

# AMERIŠKA DOMOVINA

Justice  
to all

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

"American Home"

NEODVIŠEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

NO. 12

CLEVELAND, OHIO, FRIDAY JANUARY 30th 1920

LETO XXIII. — VOL. XXIII.

## Samuel Gompers na- pada boljševizem.

Washington, 29. jan. Samuel Gompers, delavski vodja ameriških delavcev, predsednik American Federation of Labor, je v uradnem glasilu delavske organizacije napisal obširen članek v ravnanje ameriškim delavcem. V tem članku Gompers poploma in za vse čase obsodi boljševizem kot anarhično prvega reda, od katerega ima jo delavci ogromno škodo. Članek je zbudil v vseh krogih veliko zanimanje. Gompers najprej obračuna z oni mi Amerikanci, ki neprestano govorijo, da ne smemo ob soditi boljševizma, "ker ga ne poznamo", ampak počaka ti, da dobimo "natančnejša poročila iz Rusije". Gompers pravi sledeče: Ko smo šli v vojno z Nemčijo, nam ni bilo "natančno vedeti", kakšne so razmere v Nemčiji. Mi smo vedeli, da je Nemčija imela slabo vlado, in to vlado je treba zrušiti. Ako bi čakali, tedaj bi kajzer danes triumfiral. In vse kar nam je treba vedeti o boljševizmu, je sistem ruske vlade, kot prevladuje danes. Mr. Gompers citira rusko boljševiško usta vo, glasom katere ima le ena petina ruskih prebivalcev volilno pravico, do čim so delavci in kmetje brez vsakih pravic. Kdorkoli se slepo ne pokori Trockiju in Leninu, ni opravičen do nobene politične pravice, pa naj sibo delavec ali kdo drugi. V tej zadevi ima Gompers izvrstna direktna poročila naravnost iz Rusije, od ruskih organiziranih delavcev, ki so razjasnili položaj v posebni brzojavki na predsednika mednarodne delavske unije. Ruski organizirani delavci trdijo, da so boljševiki zaplenili delavske blaginje, da so uničili vse delavske liste, raz bili delavske organizacije, ter da vsak štrajk, ki nastane v Rusiji, je krvavo potlačen z orožjem od strani boljševikov. V istem času, ko so boljševiki na krmlu vlade v Rusiji, je bilo več delavcev umorjenih od strani vlade potom vojnaščine, kot pa v dvajsetih letih carskega režima. Boljševiki so upeljali "prisiljeno sužnjost", in vsak delavec danes v Rusiji je enak suznju, kajti spolnovati mora go tova povelja voditeljev boljševistov, ali pa zgubi delo ali je vržen v ječo. Boljševizem se ne more nikjer drugje držati kot v Rusiji, kjer je ljudstvo ignorantno, zapeljano, slepo, kjer nima inicijativ, svojega mnenja, ampak slepo sledi lazi-voditeljem. Poleg tega prevladuje v boljševiških vrstah fanatizem pr ve vrste, in ravno ta fanatizem bo povzročil, da bo boljševizem propadel, kakor pro pada vsaka stvar, ki je na po dlugi terorizma in fanatizma. Ruski delavci danes ne more jo pokazati niti ene same stvari, da se je njih stanje zboljšalo. Nasprotno, milijone jih je v capah in brez pravic, gladnih in preganjanih, pobitih in v sužnjosti. Isto usodo bo prinesel boljševizem vsaki državi, kjer bo tre nutno zmagal. Delavci zgubi jo vse radi boljševizma, ne pridobijo pa ničesar. Najsi- najnejši dokaz, da se boljševizem boji svobode je, ker ruški voditelji boljševizma ne dovolijo narodu volitve, ker so prepričani, da kakor hitro narod svobodno voli, se zru-

## Ogromne sleparije z Liberty bondi.

Washington, 29. jan. Detektivni Zveženih držav so sinoči ušli v urade stotine takozvanih "brokerjev", katerih posel je kupovati Liberty bonde in vojno hranilne znamke za male denarje od ljudi, katere potreba nažene k temu. Dognale so se ogromne sleparije v škodo države in posameznih oseb. Nad sto bankirjev in bankirskih posredovalcev je bilo aretiranih. Aretacije so se izvršile v New Yorku, Chicagu, Philadelphiji, Baltimoru, St. Louis in po drugih mestih. Vlada je prepričana, da je dobila v roke vse voditelje zarote. Pri mnogih teh mešetarjih so do bili za tisoče dolarjev vojno hranilnih znamk, dasi postaja pa direktno zapoveduje, da nihče ne more imeti več kot za en tisoč dolarjev vojno hranilnih znamk. Poleg tega pa so vladni detektivni zaplenili za milijone dolarjev ukradenih Liberty bondov. Mešetarji niso nikdar vprašali, ka dar jim je kdo prinesel Liberty bond naprodaj, ali je dotični pravi lastnik bondov ali ne, pač pa so zamenjali Liberty bonde za poljubne cene. Tisoče ljudi, katerim so bili Liberty bondi ukradeni, bo sedaj dobilo svoj denar nazaj. Med aretiranimi je tu di kakih dvajset žensk.

— Lepa pesem dviguje duha, človek ki se zanima za petje, je plemenit, in petje je vselej blažilo človeka, pravo, lepo, umetniško petje. Slove nec je rojen pevec, zato pa pevska društva med nami le po uspevajo. Opozorjamo za tegadelj vse rojake v Collinwoodu in okolici, posebno pa tudi rojake iz vsega Clevelanda, da se udeležijo v kar najbolj močnem številu drugEGA pevskega koncerta, ki ga priredi društvo "Soča" v Collinwoodu, v lepi dvorani novega Slovenskega Doma. Koncert se vrši pod vodstvom mojstra Primož Kogoj. Detalji programa se nahajajo v oglašju, in rojakom priporočamo, da preberejo program in sklenejo se udeležiti. Vstopnina je le 75c. za ose bo, kar je na vsak način maj hna svota za duševni užitek, ki ga boste imeli. Štiri slovenska pevska društva sodelujejo pri koncertu. Pokažite da ste kulturni narod, ki goji in podpira lepe umetnosti. Koncert se vrši v nedeljo, 1. febr. v dvorani Slov. Doma v Collinwoodu točno ob 7. uri zvečer. Upamo, da občinstvo z vsestransko udeležbo doka že, da zna ceniti trud in prizadevanje naših pevskih društev.

— V ponedeljek, 2. febr. ob 7. uri zvečer se prične v Public Library na 53th St. in St. Clair ave. pouk o državljanstvu. Pouk je zastojni. Ker se pričakuje, da bodo sodbne skoraj začele podelje vati državljsanske papirje, se opozarja vse rojake, da izkoristijo to priliko in se nauče potrebnege.

— Znani clevelandski delavski vodja, Michael Goldsmith je umrl za pljučnico. Pogreb se vrši v petek.

— Zadnji čas je, naročite list za staro domovino, po sedajni nizki ceni.

— Vsa stavba sužnjosti in terorizma, katero je postavil boljševizem nad ruskim narodom.

## Podrobnosti o pogod- bi miru z Jugoslovani

Berne, Švica, 29. jan. Toli ko zapletenih poročil prihaja o Jugoslovanih in podpisu mirovne pogodbe, da mora človek biti jako previden predno vrjame temu ali onemu poročilu. Brzobjavke, ki so dospеле baje iz Beograda, naznanjajo, da je jugoslovanska vlada se odločila sprejeti ultimatum zaveznikov ter odnehati v Jadranskem vprašanju, oziroma sprejeti one pogoje, katere so diktirali za vezniki. Med jugoslovanskimi ministri se je vršilo dolgo posvetovanje, ali naj se jugoslavija uda ali ne ultimatumu zaveznikov. Konečno je zna gala mala večina, da je najbolje v teh razmerah, da se vlada poda. Jugoslovanska nota pride tekem 24 ur v Pariz, da jo zavezniki preštu dirajo. V ultimatumu, ki so ga poslali zavezniki Jugoslovonom, se od slednjih zahteva, da jugoslovani nemudoma odgovorijo, ali sprejmejo kompromis, katerega je stavila Italija "s skrajnimi žrtvami".

Po tem najnovejšem načrtu, ki je bil sprejet od zaveznikov, in v katerega je tudi Italija privolila dobi mesto Reka avtonomijo pod nadzorstvom Lige narodov, tako da ne bo Italijanska niti jugoslovanska. V pristanišču kot pri železnih, ki vodijo v mesto, imajo Italijani in Jugoslovani iste pravice. Jugoslavija dobi predmestje Sušak. V Dalmaciji dobi mesto Zader samostojnost pod kontrolo Lige narodov. Mesto Zader z okolico bo tvorilo samostojno državo. Italija obdrži Avlono in prevzame mandat nad Albanijo, z izjemo severnega dela, ki pride pod jugoslovansko vlado. Italija dobi tudi otoke Lušinj in Vis ostali otoki pa pripadejo Jugosloviji. Kaj je iz Istrijo, Trstom, Gorico, ter Notranjko o tem se ne ve ničesar. Kot znano so Trst prodali zastopniki Republiškega Zdrženja, oziroma so zanikali vsake pravice Jugoslovancev za Trst.

— V ponedeljek se je vršil pogreb Frank Kosička, ki je nagloma umrl, ko se je nahajal pri svojem delu v petek opoldne v tovarni New Process Co. Kot bi ga zadela srčna kap je padel in kmalu potem umrl. Pokojni je stano val na 1419 E. 39th St. kjer zapušta dva brata. V Ameriki je bival dolgo vrsto let. Doma je iz Žužemberka. V domovini zapušta eno sestro. Društvo Žužemberk in dr. Slovenija so priredila pokojnemu časten zadnji spreved.

— V veselje družbi pri John Hočevarju so v nedeljo 25. jan. darovali sledeči rojaki za revne otroke v stari domovi John Jerman, Andrew Se mič, Anton Logar, John Jer man John Kramar, Henry Zalokar, Frank Makovec, John Hočevar, Anton Kaušek, Paul Schneller, Jos. Plevnik in druga rojaka, katerih imena so neznana. Skupaj se je nabralo \$23. Mi z od kritim veseljem blizjemo, da se ti naši znanci večkrat spo minjajo sirot v stari domovini, kajti priliko smo imeli že ponovno tiskati njih imena v zvezi s podporo za staro domovino. Želimo le, da bi dobili mnogo enakih rojakov v naselbini, in mnogo gorja bi bilo potolaženega pri sirotah.

## Wilson zahteva \$150 000.000 za sirote.

Washington, 29. jan. Pred sednik Wilson je potom tajnika zakladnice danes poslal ponoven apel na kongres, naj nemudoma odobri \$150.000.000, da se podpira lačne in potrebne v Evropi. Predsednik pravi, da je položaj v nekaterih evropskih deželah tak, da preti moralni in materialni kaos, ako Amerika takoj ne pomaga. Kot se sporoča republikanci v kongresu niso pri volji poslušati predsednika, in nameravana svota se najbrž ne bo dovolila. Predsednik Wilson je mnenja, da so Zveženje države moralno obvezane pomagati narodom, ki so se komaj osvo bodili, in ki nimajo na razpolago ničesar, s čimur bi si ustvarili podlago za bodočnost. Kot znano je Amerika že enkrat dovolila \$100.000.000 za živež in obleko sestradanim Evropejcem, toda ta fond je sedaj potekel in pred sednik čuti, da je Amerika obvezana še nadalje podpirati sirotne narode.

— Iz Trsta je dobilo uredništvo ganljivo prošnjo slovenskega otroka, da mu pomaga uredništvo najti ljubo mamico. Prošnja se glasi: Prosim vas, cenjeno uredništvo "Ameriške Domovine", o kateri sem omenil že toliko do brega, da bi bili tako dobri in meni pomagali najti naslov men predrage osebe: moje zlate mamice. Iva Uršič iz Šklegra na Dolenjskem, občina St. Rupert, ki je že dvanaest let v Clevelandu, je mo ja mati. Rad bi ji pisal ali ne vem njenega naslova. Prosim, da bi vi bili tako dobri in pozvedeli za naslov. Hvaležen vam bom jaz kot vem, da tudi moja preljuba mamica. Dve leti sem že sirota, vojna mi je vzela očeta. Nahajam se v najslabšem stanju ter bi hotel prositi mamico, ako bi mi hotela pomagati na kak način. Poizvedoval sem že ne več krajih, toda brez uspeha. Prosim vas lepo, usmilite se me, in pomagajte mi najti mojo ljubo mamico. Uršič Boris, Trst, ulica Cesare Battisti, 21/III, Venetiza Giulia, Italy. Prosimo naše cenjene čitatelje, da kdor kaj ve o tem, naj sporoči direktno na naslov, kakor je napisan v tej prošnji. Kdo bi bil tako trd, da ne bi pomagal otroku najti naslov ljubljene matere?

— Slovenska Narodna Zve za dobiva iz vseh krajev domovine številna pisma za pomoč in podporo. To je ponovni dokaz, kako silna siromaščina mora vladati, posebno v mestih Slovenije. Zveza je znana v domačih krajih povsod kot ona organizacija, ki je že toliko storila za narod v domovini. In od tega posla ne bo odnehala. Kakor hitro se razdeli druga pošiljatev hrane in blaga v domovini, naredimo nove korake za tretjo pošiljatev, po zboljšanjem načrta, po drugem sistemu, kar bo vsem rojakom v največje zadovoljstvo. Tudi cene za poštnino se bode jo znatno znižale, ker se promet obrača na bolje. Prosimo, da pazite na to v našem listu.

— Tekom četrtka se je sporočilo zdravstveni komisiji v Clevelandu 230 novih slučajev influence.

— Od 1. jan. se je dan podaljšal za 42 minut.

## The North American Banking Company

V torek se je vršila prva seja delničarjev The North American Banking & Saving Co. Navzočih je bilo 98 procentov delničarjev, kar kaže na vsak način veliko zanimanje med narodom za to najnovejšo in največje finančno podjetje Slovencev v Ameriki. Na seji so se prebrala pravila in izvolil se je direktorij kakor predpisuje postava. Izvoljeni so bili sledeči direktorji banke: E. R. Ahlefeld, F. T. Cullitan, D. S. Barrett, Louis Knaus, Jernej Knaus, Frank Suhadolnik, John Gor nik, John Popovič, John Breskvar, Josip Zalokar, Anton Grdina, August Haffner, J. M. Seliškar, F. M. Jakšič, Frank Pavlin, Frank Vesel, Jos. Štampfel, Anton Logar, Rev. J. M. Liscinsky, Josip Kozely, Anton Prijatelj. Uradnikom banke so bili izvoljeni izmed direktorija sledeči: Predsednik Dr. J. M. Seliškar, podpredsednik Frank Pavlin, podpredsednik John Breskvar, tajnik F. J. Cullitan, blagajnik August Haffner. Finančni odbor: Louis Knaus, Jernej Knaus, A. Haffner, Frank Pavlin, E. R. Ahlefeld, F. J. Cullitan, J. M. Seliškar.

Na seji je bilo poročano, da je dovoljeni kapital bil podpisan za skoro deset tisoč dolarjev več kot pa je bilo po trebno. Raditega so se storili gotovi koraki, da se kapital tega podjetja zviša, ker se je oglasilo še toliko ugodnih ter govcv in delavcev, ki bi radi imeli delnice, da bo treba nekaj ukreniti v tem oziru. Veselo znamenje je, ker se tudi Amerikanci močno zani majo za to podjetje, kajti oni bodejo v podjetje prinesli ameriški duh ter trgovino. Odvetnik Cullitan, ki je do bro znan Slovencev, ima obširna znanja v ameriških krogih ter je pravni zastopnik podjetja in kot tak je mnogo primogel k postavnemu delovanju banke. Mr. Ahlefeld je izvrstno znan v real estate krogih mesta, dočim sprevidi jo rojaki iz ostalih imen, da je tričetrtinska večina direktorjev Jugoslovancev. Na vsak način pa je potrebno za podjetje, da stopi v opek stik z Amerikanci, kajti tu je obširno polje delovanja, ki obstoji v najboljšem sporazu mu med našim narodom in Amerikanci.

Novo podjetje se bo bavilo z vsemi bančnimi posli, kakor čekovni promet, hranilne vloge, tujezemski oddelek, zavarovalnina, mortgage, posojila, note, safety deposit vaults, sploh vsi posli kot jih imajo največje ameriške banke. Slovenska društva, trgovci in posamezniki bodejo dobili v tej banki močno zaslon bo, in gospodarsko življenje med narodom se bo dvignilo do višine kot je nismo imeli nikdar prej. Imena direktorjev nam jamčijo zaupnost, resnost ter varnost, in ponavljamo, da naselbina si mora ponovno častitati radi tega podjetja.

Posebnost nove banke bo pridobitev hranilnih vlog po tom pošte. Rojaki širom Amerike bodejo imeli izvanredno priliko vlagati svoje prihranke v to najmočnejše slovensko podjetje, in postrežba ter točnost podjetja bo garantirala vsem najboljše zadovoljnost.

## Monarhisti zmagali po vsej Ogrski

Budimpešta, 29. jan. Po Ogrskem so se vršile volitve v nedeljo in pon., 25. in 26. januarja, in poroča se, da je 95 procentov vseh oddanih glasov bilo za monarhiste, ali da 95 procentov volincev zahteva, da Ogrska postane kraljevina. Politiki so se že začeli špekulirati kdo bo prihodnji ogrski kralj, in mnogo Madžarov je za to, da se ponudi kraljeva krona kakemu habsburškemu princu. V krogih legitimistov se govori, da bodejo ponudili krono princu Otonu, najstarejšemu sinu bivšega avstrijskega cesarja Karla. Zopet drugi so proti Habsburžanom in zahtevajo, da član kake druge evropske kraljeve hiše nastopi vlado, dočim je gotova vrsta politikarjev za načrt, da se izbere kakega ameriškega multi-milijonarja, kateremu naj se ponudi kraljeva krona.

Kako je mogoče, da je 95 procentov volincev glasovalo za kralja, je težko razumeti. Ali so sedanje republikanske in boljševiške stranke tako slabo gospodarile, da se je ljudstvo z nevoljo obrnilo od njih, ali pa je mogoče, da so bile volitve podkupljene in je bil volilni sistem tak, da ni moglo priti do drugega rezultata.

— John Stanley, predsednik družbe cestne železnice, se je izjavil, da če ne dobi kompanija sedem procentov od svojega kapitala dividend, da bo potem odtrgal vsem uslužbencem njih plačo, od 60 centov na 40 centov na uro. Ko se je vršil zadnji štrajk uslužbencev, se je štrajk tako poravnal, da je mesto obljubilo kompaniji, da bode dobivala 7 procentov od vloženega kapitala, delavci dobijo od 48 na 60c. na uro. Uslužbenci so dobili povečane plače, vozna se je znižala za občinstvo, toda kompanisti niso dobili ničesar, toda zahtevajo na vsak način svoj delež. Glede teh sedem procentov dividende bo ljudstvo glasovalo aprila meseca. Pri letnem proračunu se je tudi, skazalo, da je kompanija lansko leto prevzela štiri milijone več ljudi kakor pa leta 1918, kljub temu, da je imela lansko leto 24 manj kar v prometu kot le to poprej. In kljub temu, da se je vozna dvakrat znižala, pa se nahaja v rezervnem skladu kompanije \$698.000. Kadar ta sklad pade na \$300.000, tedaj se vozna zviša.

— Prvi glas smo dobili od naših treh zastopnikov, ki so spremljali zaboje v stare domovino. Prve karte so dospеле datirane 9. jan. ko so se nahajali še na voznji blizu Havre. 11. jan. so dospeli v Havre, in 12. jan. so bili v Parizu. Dne 13. jan. so se oglašili pri jugoslovanski mirovni delegaciji ter pri jugoslovanskem poslanstvu. Tako mirovna delegacija kot jugoslovansko poslanstvo je naše zastopnike skrajno prijazno sprejelo ter jim mnogo pomagalo. Dne 16. jan. so odpotovali iz Pariza z Orient ekspresom, skozi Milan, Videm, Trst in v Ljubljano. Vožnjo so imeli ves čas skrajno burno, toda sporočajo pa, da so vsi zdravi. Nadaljna poročila sledijo.

## Influenca napreduje po vsem mestu.

Vsega skupaj je bilo v zadnjih štirih dnevih poročanih v Clevelandu en tisoč novih slučajev influence. Influenci se druži tudi prava pljučnica, ki tudi zahteva svoje žrtve. Dr. H. L. Rockwood, mestni zdravstveni komisar je izdal nove odredbe, da se prepreči nadaljnjo širjenje influence. Zdravstveni komisar se izjavlja, da sedajni slučaj influence, da se veliko bolj mili kot so bili slučaj influence lanskega leta. Letos ne umira toliko ljudi za to boleznijo. Oblasti niso prepričane, da bode mo imeli enako epidemijo kot smo jo imeli leta 1918. Dosedaj se je uradno sporočalo na zdravstveni urad 592 slučajev influence, toda mnogo stotin bolnikov je, ki ne poročajo svoje bolezni. Mesto je naznanilo vsem lastnikom hiš in lotov, da očistijo tlak pred svojim posestvom. Blato in smeti, pljunki in druga nesnaga, ki se nahaja v tem blatu so prvi povzročitelji influence. Clevelandski Rudeči Križ je dovolil \$50.000, da se borijo oblasti proti influenci.

Iz New Yorka se poroča, da je tam nad 6000 slučajev influence, in 249 oseb je umrlo večeraj za to boleznijo. V Chicago jih je umrlo večeraj 87, dočim je bilo novih slučajev v enem dnevu nad 1700.

— V ponedeljek, 2. febr. prevzame znani rojak Frank Kun stelj candy prodajalno na 6117 St. Clair ave. ki je bila dosedaj last J. Poznika. Nova trgovina se priporoča vsem rojakom v obilen poset.

— Župan Davis odide za tri mesece na pot po Ohio, da bo govoril sebi v prid. Davis je kandidat za guvernerja.

### 375.000 AVSTRIJCEV MRTVIH.

Iz Genfa, Švica, se poroča, da je v Sibiriji in ostali Rusiji pomrlo 376.000 ujetih avstrijskih vojakov za tifusom in kugo. Vsega skupaj je bilo 500.000 Avstrijcev ujetih v Sibiriji. Komaj 100.000 jih je ostalo. Mnogo ti soč med mrtevimi jih je jugoslovancev. Boljševiki ne pustijo ujetnikom se vrniti v domovino.

### IZ URADA VRH. TAJNIKA SLOV. D. ZVEZE.

Odbor za novi sistem je imel v ponedeljek, 26. jan. svoj sestanek in je potrdil novi sistem s tem, da bodo krajevni tajniki vsak mesec 26. v mesecu poslali na vrhovni urad spremembe pri članstvu. Kakor hitro bo vrhovni tajnik dobil poročilo o suspenziranih, črtanih, itd. bo poslal nazaj dvoje listin, koliko ima društvo za plačati ases menta za fekoči mesec. Čas za plačevanje je določen do 5. vsakega meseca.

Da se pa stvar bolj točno vrši, se prosi vse krajevne tajnike naše Zveze, da pridejo v ponedeljek, 2. febr. ob 8. zvečer v S. N. Dom, da dobijo tam nova poročila in informacije. Določeno je, da se plača januarski assesment do 10. februarja, torej je še dovolj časa, da tajniki uredijo vsotvar. Pozdrav, F. Hudovernik, tajnik.

Laboratorij za analitično in fizikalno kemijo se ustano vi na zagrebški tehniki.

# "AMERISKA DOMOVINA"

(AMERICAN HOME)

NAROCNINA:

Za Ameriko - - - - \$3.00 Za Cleveland po pošti - \$4.00  
Za Evropo - - - - \$4.00 Pomoćna številka - - - - 2c

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na "Ameriška Domovina"  
3119 St. Clair Ave. N. E. Cleveland, Ohio Tel. Cuy. Princeton 189

JAMES DEBEVEC, Publisher

LOUIS J. PIRC, Editor

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY

Read by 25,000 Slovenians in the City of Cleveland and elsewhere.  
Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland, Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

NO. 12. Fri. Jan. 30th 1920

## Nemčija snuje novo vojno.

Kaj namerava Nemčija? Kaj Nemčija misli in kuje za bodočnost? Podpisal je mir in ali mogoče zopet sanja o novi vojni?

Danzadnevom se pojavljajo slična vprašanja. Enaka vprašanja seveda zanimajo tudi nas v Ameriki, kajti udeležili smo se svetovne vojne, in Amerika je doprinesla svoj ne-mali del, da je bila Nemčija poražena. Povečini Amerikanci mislijo, da je silna svetovna vojna uničila ratoborni duh Nemčije, da je s tem, da je Nemčija postala republika, bil izkoreninjen vzrok nadaljnjih vojn.

Tako mislijo v Ameriki, toda v Evropi imajo o tem vse drugačno mnenje. Evropa v splošnem, posebno pa Francija ne veruje Nemčiji, ampak neprestano govori: Pazite, bodite previdni, Nemec se bo zopet dvignil!

In v resnici, kako obstoji današnja Nemčija? Ali moremo sploh dognati kako se počuti današnja duša, kakšne upe in nade ima po vsem onem, kar je doživela silnega in nepričakovanega tekom zadnjih pet let? Najbolje bo, ako na to vprašanje odgovori Nemec sam. Odgovoril je jako znani nemški politik, Matija Erzberger. To ime ste slišali že večkrat tekom vojne. On je bil, ki je podpisal premirje z zavezniki, in se nahaja danes v berlinski vladni. On je vodja velike in jako močne katoliške stranke, in njegova beseda se posluša tako doma kot tudi izven Nemčije.

Čujmo torej. On prav odločno, čisto in bistro govori o bodoči vojni, in goji nado da bo v tej bodoči vojni zmaga Nemčija. Časopisje prinaša eno njegovih jako zanimivih pism, iz katerega posnemamo glavne misli, po katerih lahko dožemo, kaj odgovarja Nemčija na vprašanje: Ali se bo vršila bodoča vojna v korist Nemčije?

Erzbergerjevo pismo je razdeljeno v 23 točk. Dovolj je dolgo. Glavne točke so:

Nemčija se nahaja po premirju v mnogo boljšem položaju kakor pa tekom vojne. Kajti zavezniki, ki so bili tekom vojne edini, so sedaj razdeljeni, in delujejo vsak na svoj račun, vsak za svoje interese. Anglija in Amerika so poglone Nemce iz vseh svetovnih tržišč, torej morajo s preganjanjem nehati, ker gnati nas dalje ne morejo. V Franciji se vrši močno pihanje, da se zruši sedanja vlada. V vseh državah se pojavlja močna struja, da se združijo v eno celoto z revolucionarnim socializmom, a posledica tega je splošna zahteva, da se ne pritiska nadalje na Nemčijo.

V drugi točki svojega pisma sprčuje Erzberger, da se med zavezniki narodni, posebno med odslavljenimi vojak, povsem odkrito propagira socializem. Na razpolago imajo časopise, pamflete, govornike, slike, itd. Da, v Franciji sami se slišijo besede, da naj se Alzacija-Lorenska povrne Nemčiji.

V tretji točki trdi Erzberger povsem odkrito, da ako bi se danes znova vojna začela, da bi anti-militarizem pri zaveznikih igral vse drugačno ulogo, kakor pa tekom svetovne vojne. V vojnem smislu so danes zavezniki jako na slabem. Da, v srečo zaveznikov so Nemci dobili danes svoje zagovornike. Sigurno je, da so zavezniki naložili Nemcem trde, skoro nesprejemljive pogoje. In kaj bo nemški narod na to odgovoril? Nekdo mora plačati za vojno. Kako in s čim? To so za nas glavna vprašanja.

In ves položaj se obrača Nemčiji v prid. Zgubili smo Alzacija-Lorensko in Poznanjsko, toda raditega Nemčije še ne bo zmanjkalo. Z drugimi mejami je pa drugače. Pred šestimi meseci nam je pretila zgruba levega brega reke Rene, zapadne Prusije, mazurske zemlje in Oppeln. Toda ni čna izmed teh groženj se ni spopolnila. O tem piše Erzberger doslovno: "Ne smemo pozabiti, da se Francozi, že od davnih dni, tam od kralja Karla Velikega, pa preko dobe Ludovika XIV in Napoleona I. in vse do zadnje vojne gledali na vzhodno obal Rene kot na svojo prirodno mejo, in ta renska meja je v francoski folkloristiki zavzemala posebno mesto. Pesniki so jo opevali, zgodovinarji so jo opisovali."

In nemški narod pričakuje, da levi breg reke Rene ne bo nikdar francoski. Francoske sanje se ne bodo spopolnile. Okupirana bo ta zemlja od Francozov le dotedaj, dokler se ne plača vojna odškodnina.

Kar se tiče vojne odškodnine, je precej točno označena, toda nam ni nevarna. Ako so zavezniki danes slabi, koliko slabši bodoče šele čez deset let. In tedaj se bo drugače govorilo o odškodnini.

Zanimiva je 12. točka tega pisma, v kateri se govori o pravih vzrokih svetovne vojne. Erzberger pravi: Svetovna vojna je bila borba za svetovno nadmoč in prevlast med dvema silama. Borba med kontinentom in anglo-saškimi plemenom v Angliji in Zedinjenih državah, borba med Kartagino in Rimom. Danes se Nemci lahko primerjajo Rimljanom po bitki pri Kanah, ko je šel klic po deželi: Hanihal je pred vratmi. Tedaj je zgledalo kot da je vse propadlo. Toda vseeno je bilo Rimljanom usojeno, da so zmagali v borbi za nadvlado, kajti imeli so v sebi življensko silo.

Nemčija si mora sledeče dobro zapomniti: svetovna vojna je bila le mal trenutek v borbi z anglosaškimi plemenom za svetovno gospodarstvo, in ta trenutek ni šel mimo Nemcev popolnoma brez koristi. Res je, da je naš glavni sovražnik — Anglež, v tej borbi postal močan, toda ne po naravnih posledicah, ampak slučajno. Brez Francije je Anglija na kontinentu slaba, torej je Francija Angliji najmočnejša prva straža. Toda mi smo Francijo tako oslabili, da si ne bo mogla nikdar več pomagati.

Nemcu se torej ni treba ničesar bati. Boj za gospodarstvo sveta se bo nadaljeval ob priliki, in Nemec se bo žpal pripraviti iz bogatihkušen preteklosti.

Ali se v resnici snuje nova vojna?

## IZ STARE DOMOVINE.

Iz šmihela pri Novem mestu. Dne 20. sept. 1919 ob 4. uri zjutraj je zatisnil svoje trudne oči v 69. letu starosti eden najbolj vrlih in spoštovanih mož občin Šmihel-Sto piče, g. Ivan Znanec, posestnik in mlinar, pod župan, od bornik Posojilnice in hranilnice v Kandiji, predsednik kr. šol. sveta, član cestnega odbora itd. Rajni je bil v vseh svojih težkih poslih popoln mož na svojem mestu ter vesten, marljiv in delaven. pri vsem tem pa skromen in ponižen. Bolehal je že dalj časa na srčni hibi, ki ga naposled kar naglo iztrgala njegovi ljubljeni družini. Po rajnem g. Znanecu žaluje z njegovo neotlažljivo rodbino vsa šmihelska župnija in vsa občina Šmihel-Stopiče.

Umrli je na porodu Marija Skok, žena hišarja v Loki pri Mengšu št. 5. Otrok je ostal pri življenju.

Okradena prodajalna. V Lokah pri Izlakah je vlomil tat v prodajalno trgovke in posestnice Marije Korda in odnesel veliko štacunskega blaga. Poskušali so vlomiti tudi v železno blagajno, toda se mu nakana ni posrečila.

Klobase iz poginjenih svinj? Te dni je stopilo v mezdni boj delavstvo zagrebških tvornic za mesne izdelke. Glasilo zagrebških komunistov "Nova Istina" je objavilo ob tej priliki težke obtožbe proti tvorničarju Rabu su. Trdi, da je Rabusova tvornica predelavala meso crknjenih svinj v klobase, s katerimi se je prehranjevalo za grebško prebivalstvo.

Umrli so v Ljubljani: Andrej Ščurek, posestnik, 70 let. — Marjeta Polak, služkinja, hiralca, 80 let. — Neža Kovač, zasebnica, 80 let. — Bogomir Česnik, sin trgovskega potnika, 10 tednov. — Ivan Pristov, posestnikov sin, 19 let. — Franc Halar, opekarski delavec, 66 let. — Alojzija Robič, zasebnica, 60 let. — Jakobina Šircelj, hči, 4 mesece. — Jera Johan, mest na uboga, 60 let. — Karel Omejc, rejeneec, poldrugo leto. — Josip Steh, posestnik, 55 let. — Jernej Grošičar, tovarn, delavec, 31 let. — Josipina Bolte, kontoristinja, 55 let. — Pavla Scholz, vdova železnega uslužbenca, 46 let. — Helena Nje, vdova železn. uradnika, 87 let.

Kako je pod demokratsko socialistično vlado z javno varnostjo. Belgrajski listi poročajo, da so na dnevnem redu slučaji, ko roparji preže na kmete, ki se vračajo iz mesta, kamor so šli kolevat denar, jih oropajo in ubijejo. Najhujše je v tem oziru okolu Zemuna, kjer so te dni našli truplo nekega kmeta z odrezano glavo — mož je bil nesel s kolekovanja blizu pol milijona kron. V zemunski bolnici pa leži več kmetov, ki so bili ranjeni v boju z roparji. — V Osijeku in okolici so pa tudi razmere javne varnosti take, da je občinstvo seglo po samopomoči: Društvo trgovcev in industrialcev je sklenilo, ustanoviti patrole, ki bodo ponoči pod vodstvom policije stražile po mestu. — Pod "najnaprednejšo" vlado se vrača k nam "temni srednji vek". Vlada pač potrebuje policijo in žandarmerijo preveč za politične svrhe!

O razmerah v Črni gori piše "Beogradski Dnevnik": "O položaju v Črni gori se različno ugiha. Eno je gotovo da tamkajšnje razmere niso zadovoljive. Še več — one so morda neznosne. Pravna varnost je padla na ničlo. Cel svet živi v strahu. In nikdo ne ve, kaj mu prinese noč in kaj dan. Medsebojno sovraštvo in krvna osveta besnita kakor še nikdar. Tam ne poznajo ropotajoče državne uprave. Vsa uživa samo toliko varnosti, kolikor ima za-

upanja v svoje mišice." Nato spominja člankar, kako se je Črna gora začela narodnega zedinjenja najlepše obnašati: Zahtevala ni drugzega, nego da se popolnoma združi s Srbijo in se njena ustava razširi tudi nanjo. Kljub temu se je napravila pogreška, da se je tamkaj ustvaril poseben režim v obliki guvernerstva. Druga in glavna pogreška pa je bila, da se je za guvernerja imenoval serdar Ivo, ki je ostal pravi serdar tudi poslej: Mnogo laže izvele če on korist iz vsakega, nego kdorkoli iz njega. On je eden tistih redkih ljudi, ki se ne vidijo, a se na vsakem koraku čutijo. Tako ga tudi sedaj ne vidimo, a posledice njegove dela čutimo. On sedi v Nikitovem dvorcu in ne hodi na plano, ker nima za to poguma. On ravno toliko ve, kaj se v Črni gori godi, kakor mi v Belgradu. A on je največkrat na sedanjem položaju v Črni gori. Gotovo je, da vse dosedanje delo v Črni gori ni rodilo nič dobrega in pozitivnega. Zato se morajo glavni predstavitelji tega dela čim preje odstraniti. Ugodni naj se želji ljudstva in uvede srbska uprava brez omejitev. Narod se ni zato otresele Nikite, da bi mu sedaj na njegovo mesto pošiljali drugega, ki ni nič boljši od njega.

Orglarski mojster Kuhar. Dne 27. decembra je umrl v Zakamnu na Koroskem orglarski stavbenik Janez Kuhar. V svoji stroki je bil priznan veččak. Bil je vedno značajan rodoljub in poštenjak od nog do glave.

Litija napreduje. Po vojski se je začela živahno gibati in vsestransko napreduje. Pred kratkim si je zgornji trg napravil svoj vodovod in za Božič je dobil trg krasno električno razsvetljavo. V dveh mesecih je bilo vse dovršeno, kar se preje leta in leta ni moglo zgoditi, javna hišna razsvetljava. Tok je dala tukajšnja topilnica, kredit okrajna posojilnica in vodila sta vsa stvar energična gospoda trgovčev M. Lajovic in tovarnar Kunstler. Občani so na lastne stroške lepo razsvetlili tu-

di trško cerkev.

Korosičim nemškutarjem raste greben. Iz Prevalj se po roča: Tukajšnji nemškutarji so v zadnjem času zopet začeli izivati in zabavljati čez jugoslavijo. Ker je orožništvo po vsem Slov. Koroskem nastopalo izredno koncilantno napram Nemcem in nemškutarjem, si slednji mislijo, da si zopet lahko vse dovolijo. Tako so ponočni zlikovci razbili te dni oblo na električni žarnici pred gostilno gosp. Rozmana in več obcestnih žarnic iz elektrarne gosp. Lahovnika. Orožništvo pa je tem zlobnežem že na sledu in je pričakovati, da dobe zaslužno plačilo. Par takih nestrnežev še vedno ruva, seveda brez uspeha, ker vsakdo vidi, da so razmere pri nas neprimerno boljše kot v Nemški Avstriji. Takim ljudem bi se moral napraviti kratek proces: Komur ne ugaja, hajd v Nemško Avstrijo! Priznanje pa gre orožništvu, ki je v zadnjem času energično nastopil proti takim elementom.

Povratek jugoslovanskih internirancev iz angleških taborov. 29 dec. ob 8. uri je prišel poseben vlak 900 jugoslovanskih internirancev iz angleških taborov v Avstraliji, Indiji, Aziji in Egiptu. Slovencev je med njimi le malo, večina so Hrvati, posebno Dalmatinci. Internirance so pripeljali v Trst. Tam so jih hoteli Italijani nanovo internirati. Temu so se pa z vsjo odločnostjo zoperstavili Angležji in prisilili Italijane, da so dali na razpolago poseben vlak, ki je peljal internirance pod vodstvom 3 angleških častnikov in 47 vojakov v Beljak. Tam so internirance razdelili. Jugoslovane so poslali v Borovlje, kjer so jih slovesno sprejeli. Iz Borovlj so se pripeljali v Ljubljano. Interniranci so dobili na glav nem kolodvoru večerjo, nakar so v zakurjenih vagonih prenočili. Danes zjutraj se odpeljejo v svojo ožjo domovino.

Novi urad proti verižnikom in navijalcem cen za Slovence je že pričel poslovati. Vojska policijski svetnik gospod Kršovan.

Rim je star 2690 let, Marselj v Franciji pa 2500 let.

## Ali veste?

Da smo mi v zvezi z vsemi večjimi bankami v JUGOSLAVIJI?

Da mi pošljamo denar v te dežele po najnižjih dnevnih cenah in garantiramo vaš denar.

The Lorain St. Savings & Trust Co.

Vogal Lorain St. in Fulton Rd.

Kapital \$200.000.

Preostanek \$206.015.39

## VSI PROČ, DRUGI FONOGRAFI

Cas je prišel, ko ima lahko vsakdo ta fonograf za ceno \$8.75. Le pogledite na ta krasni stroj. Ali ste že kdaj slišali, da je kdo kupil fonograf za tako malo ceno. In nikdar ne bode imeli prilike kupiti fonograf za tako ceno. Je jako močno narejen, igra velike in male rekorde, dva za eno navijanje. Glas je razločen in glasen. Stroj ni težak, vzamete ga lahko s seboj, na piknik, k prijateljem ali kamorkoli. Kdorkoli gre v Evropo, bi moral imeti stroj, ker je jako priročen, igrate lahko na vlak, spomina na ladji, itd. Ta fonograf je vreden najmanj \$15, toda da ljudje seznanimo z našim fonografom ga prodamo za pod tovarniško ceno — samo 2000 jih je na razpolago. Kdor izreže ta oglas in naroči za stroj, dobi zastoj PET PLOŠC in 100 IGEL. Kdor naroči dva fonografa, dobi zastoj 16 plošč in 20 IGEL. Mi ne zahtevamo denarja naprej, pošljite naslov, \$1.00 in ostanek plačate ko dobite stroj. Pošljite nam pošti v vse kraje Amerike. Nikdar ne bode imeli enake prilike, raditega poslušajte se sedaj, ko je čas.



UNION PRACTICAL Co. 1665 MILWAUKEE AVE. Dept. 339 CHICAGO, ILL. (Fri)

## BOLNI SLOVENSKI LJUDJE

Če ste postali bolni brez uspeha, da ozdravite, PRIDITE K NAM, kajti imamo mnogo let skuhane, ko smo zdravili MOSKE IN ZENSKE, ki so trpeli za KRONIČNIH, NERVOZNIH in KOMPLICIRANIH BOLEZNIH. Imamo se bile zasmerjane ali pa nepravilno zdravljene. Imeli smo uspeh z mnogimi pacienti, ki nikakor niso mogli dobiti olajšanja ali zdravljenja, in kar sem storil za druge, lahko naredim za vas. Nikar ne zapravljajte več časa, ampak pridite danes k meni. Nasvet je zastonj.



### ALI TRPITE NA

KRONIČNIH, NERVOZNIH, KRVNIH, KOŽNIH ALI KOMPLICIRANIH BOLEZNIH, ali pa imate ZELOBNE, ODVAJALNE IN JETRNE NEPRILIKE, ali imate mogoče REVMATIZEM, BOLEČINE V HRBTU, GLAVOBOL, ZAPRTJE, VRTOGlavOST ALI PA KATAR V GLAVI, NOSU ALI GRLU. Če je tako, tedaj se posvetujte z menoj, kajti imel sem priliko z uspehom zdraviti vse te bolezni. Po dal vam bom svojo pošteno mnenje glede vašega zdravja, potem ko vas skuramo in natančno PREISČEM in vam povem kaj moram narediti za vas. VPRASAJTE ME SEDAJ, KER ODLASLANJE JE LAHKO PREPOZNO.

POMNITE PREISKAVA JE ZASTONJ.

Ob nedeljah od 10. zj. do 2. pop. **DR. KENEALY** Uradno ure od 9. zj. do 8. zvečer.

647 Euclid ave. Second Floor, Cleveland, Ohio. Over New Idea Bakery Republic Bldg. Poljski Star gledališča.

## ČE STE BOLNI

tedaj zgubite vaš čas in denar zaman, če ne dobite pravega zdravljenja.

Z namenom, da ozdravite in ostanete zdravi, se mora odstraniti vzrok vaše bolezni.

Moja kiropraktična adjustiranja se ne ozirajo na znake bolezni, ampak gredo direktno do korenine bolezni in jo odstrani.

Jaz ne rabim medicinske — nobenih operacij.

**Albert Ivnik, D. C.**

PRVI SLOVENSKI KIROPRAKTOR.

5506 ST. CLAIR AVE.

URADNE URE: 10—12 dop. 2—4 pop. 7—8 zvečer.

### POZOR ZENINI IN NEVESTE!

Ali veste kje dobiti najlepši avtomobil za poroko?

**Jos. Vovk, 6708 Bonna Ave.**

Ima avtomobil na razpolago vedno, ponči ali podvaja. Je lep zaprt in gorak avtomobil. Posebnost za poroko, krsto in pogreb.

**JOS. VOVK, 6708 BONNA AVE.**

Princeton 1233 L. Točna potreba noč in dan. ROSEDALE 2149 J



## ALI PRIČAKUJETE

poslati denar v katerikoli namen — starišem, ženi, soprogu, otrokom ali sorodnikom

### V VSAKO DEŽELO

sveta, kamor se more poslati denar — v vašo domovino ali drugam — naš tujezemski oddelek pošilja točno, POCENI in varno.

Mi govorimo v vašem jeziku. PRIDITE K NAM.

TUJEZEMSKI ODDELEK

**OTIS & CO..**

INVESTMENT BANKERS  
216 SUPERIOR AVE.

Public Square

Nasproti pošte.

**Dr. RAY R. SMITH**  
**ZOBOZDRAVNIK**

### PRAVI

Jaz bom tako previden pri popravljanju vaših zob, kot bi bili vi, če bi popravljali moje.

VSE DELO GARANTIRANO ZA DESET LET.

Solidne zlate kroge in bridgework. Moj lastni Peridonto za puljenje zob brez bolečin.

PREISKAVA ZASTONJ.

Nobenih uradnih ur v nedeljo. Zaprto ob sredah in sobotah zvečer.

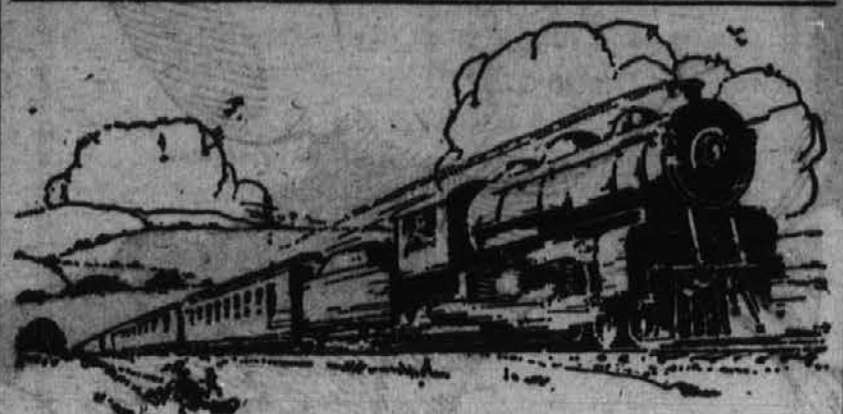
DVA URADA: Vegal 67. ceste in St. Clair Ave. Vegal 29. ceste in St. Clair Ave. Dr. J. C. Cox, vodja

Za dobrovoljce. Ministrski svet je podpisal naredbi o do-  
brovoljcih. Po tej naredbi  
imajo dobrovoljci ali nje-  
rova rodbina pravico do dr-  
žavne podpore. Kdor je tre-  
nutno brez sredstev, dobi od  
vlade takoj primerno svoto  
denarja, obleko, hrano in  
obuvale. Prošnje je vlagati  
preko pristojnega poveljni-  
ka na ministrstvo za soci-  
jalno politiko, odnosno za pre-  
maro. Po tej naredbi imajo  
dobrovoljci, kakor tudi inva-  
lidi prednost pri oddaji držav-  
nih služb, kakor tudi pri od-  
daji železniških restavracij,  
kantin in buffetov. Ta pred-  
nost jim je zagotovljena za  
tri leta. Dobrovoljci, uradni-  
ki in častniki imajo pravico,  
da se jim vojaška leta vraču-  
najo v državno službo; dja-  
ki-dobrovoljci imajo prven-  
stvo pri oddaji stipendij: o-  
brtniki in trgovci, ki so bili  
dobrovoljci, dobe od države  
brez-obrestno posojilo za dalj  
ši rok. Dobrovolci-poljedelci  
dobe: borci po pet hektarjev,  
a neborci po tri hektarje ro-  
dovitne zemlje v last po načr-  
tu ministrstva za agrarno re-  
formo. Tak dobrovoljec mora  
sam obdelovati zemljo. To  
zemljišče se ne more zadolži-  
ti, niti odtujiti svojemu prvot-  
nemu namenu. Država pre-  
slebi dobrovoljcu potrebno  
živino za tri leta. Za izvršitev  
te naredbi se je ustanovil po-  
seben odsek za dobrovoljce  
pri ministrstvu za socialno  
politiko, kateremu bo inter-  
ministerijski odbor posveto-  
valni organ. V tem odboru  
bodo zastopani ministrstvo  
za agrarno reformo, za pre-  
maro, za socialno politiko,  
za poljedelstvo, za trgovino  
in za notranje. Temu odboru  
predseduje minister za soci-  
jalno politiko. V Zagrebu,  
Ljubljani, Sarajevu in Splitu  
bodo imenovani posebni re-  
ferenti za dobrovoljce. Dobro-  
voljci se naj takoj organizu-  
jejo v pokrajinske zveze in te  
zveze tvorijo glavno zvezo z  
vso kraljevino. Pravila teh  
dobrovoljskih društev odobri  
ministrstvo za socialno po-  
litiko.

Plače trgovskih nastav-  
ljencev v Mariboru. Kakor  
poroča "Marburger Zeitung"  
so dovolili mariborski trgov-  
ci delno zvišanje plač svojim  
nastavljencem. Z veljavnost-  
jo nazaj od 1. dec. dobivajo  
pomočniki do 20. leta meseč-  
no 350 K. od 21.-25. leta meseč-  
no 600 K. od 26. leta na-  
prej mesečno 800 K. Oženje-  
ni dobijo mesečno sto kron

več. Ženske do 20. l. dobiva-  
jo 300 K. do 25. l. 450 K. od  
26. naprej 600 kron. Doseđa-  
nje nagrade, provizije, zava-  
rovanja itd. ostanejo v velja-  
vi kakor dosedaj. Te plače je  
smatrati kot minimalne in  
zato ne vplivajo na plače, ki  
so že sedaj večje. Delovni čas  
se omeji na 48 tedenskih ur;  
nadure se plačajo posebej.  
Trgovski nastavljenci s temi  
koncesijami niso zadovoljni,  
temveč zahtevajo kot mini-  
malno plačo 800 K za neože-

njene, 900 K za ožene.  
Nastavljenci so slabo organi-  
zirani in imajo zato precej  
težko stališče.  
**Draženje vina.** Več ljub-  
ljanskih gostilničarjev je zad-  
nje čase močno dvignilo cene,  
valed česar so oblasti v Ljub-  
ljani že več gostilničarjem  
zapečatile vinske sode.  
**5 vreč pšenice** je zaplenila  
policija zidarju Francu Kot-  
mahu na Viču. Zaplenjeno ži-  
to se je odalo mestni aprovi-  
zaciji.



V Združenih držav je več kot ena tretina, skoraj  
ena polovica, vseh železnic kar jih je na svetu. Na  
letu prevozijo veliko več kot v katerikoli drugi de-  
želi in ta prevoz sploh nima nobene primere. In če  
vzememo prevoz dveh narodov skupaj, se niti ma-  
lo ne približa ameriški trgovini zgrajeni na ame-  
riških železnicah.

—Ameriški senator Cummins.

## Vprašajte kakega vojaka ki je bil "tam preko"

in povedal vam bo, da so ameriške železnice najboljše na svetu.

Videl je tuzemske železnice — v Angliji in v Franciji — najboljše v Evropi — ter v drugih kontinentalnih deželah in on ve.

Uloge, ki so jo igrale ameriške železnice v razvoju Združenih držav, se ne da preceniti.

Ameriške železnice so dosegle svoje visoke stališče javne službe potom dalekovidnih in junških inventarizacij kapitala ter potom neprestanih iskanj upraviteljev in moč za za-  
sluge za dobro napravljeno delo.

Mi imamo najboljše železnice na svetu — in imati jih moramo tudi za naprej.

Toda te morajo rasti.

K \$20.000.000,00 sedaj investiranega kapitala v naših železnicah bodo morali priti v prihodnjih par letih, da bo ohranjen mir z narodo trgovino, še milijoni za nove tračnice, postaje, in predore, kake in stroje elektrarne in železnice, avtomatične signale, navodila za varnost, razsvetljavo križišč, in prereditve inženirskih ekonomij, ki bodo zmajšale stroške transportacije.

Da se pridobi v bodočnosti za železnice nove fonde investiranja, od številnih varčnih državljanov, je treba volilnega ženija najbolj zmognih grahnikov in upraviteljev, izvežbanosti in zvestobe najboljših delavcev sorazmerno z drugimi in duštrijami, telmujučimi za kapital, upravitelje in moče. Železniška industrija mora ohraniti čiste nagrade kapitalu, upraviteljem in možem. Ameriške železnice bodo nadaljevale s svetovnim standartom in enakostjo, da služi narodnim potrebam, če bo še za naprej gradila in nadaljevala na ameriškem principu povračila za dobro opravljeno delo.

**Ta oglas je priobčen od Association of Railway Executives.**

Oni, ki bi radi imeli informacijo o železniškem položaju naj se obrnejo na The Association of Railway Executives, 61 Broadway, New York, N. Y.



# Ko je Amerika izvrševala kar uči Lenin.

## PRED tristo leti je prišel v Ameriko kapitan John Smith ter tolpa moških in žensk.

Redki so: "Sistem družbe in vlade v Evropi je napačen. Ne smelo bi biti nikakih delodajalskih in delavskih razredov. Medse je treba odpraviti. Nobenih dobičkov ne sme biti, nobenega "kapitala", in nobenega "dela". Zemlja, hrana, obleka in vsi produkti dela naj bodo skupna last. Kar proizvede vsaka oseba, naj bo last vseh".

Nastanili so se v pokrajini, ki predstavlja sedaj državo Virginijo. Ustanovili so občino, temelječo na idealu skupnega lastništva in življenja sadov del a vsake osebe od strani vseh. Živeli so v deželi, ki je bila bogata na lesu za grajenje hiš, obilna glede sadežev, perutnine in divjačine ter plodonošna za pridelovanje žit.

Rekli so: "Dosegli smo popolnost". Kot komunisti smo dosegli idealni načrt družbe.

Ni bilo dolgo časa potem, ko je pričelo nekaj iti krivo. Nekateri med kolonisti so bili leni in nekompetentni. Rekli so: "Imam svoj delež pri hrani, obleki in hišah. Lehko imam kar potrebujem, dočim drugi delajo. Zakaj bi torej delal?"

Drugi pa so bili energični, rekli so: "Zakaj bi delali mi zanje?"

Nato pa je prišel čas strašnega stradanja in trpljenja. Kapitan Smith sam se je imenoval diktatorjem ter izdal naslednjo proklamacijo: "Oni, ki ne bo delal, tudi ne bo jel".

Kmalu pa so se ljudje pozabili na svoja trpljenja in lenuhi so zopet pričeli zanašati se na energične. Prišla je nadaljna perijoda stradanja.

Nato je Sir Thomas Dale, novi voditelj kolonije, odločil, da naj se zemljo razdeli v deleže po tri akre in v povračilo za to so kolonisti obdelali zemljo ter plačali v javno zakladnico vsako leto po dva in pol soda koruze.

Ta uvedba individualne lastnine je napravila konec časom stradanja in ljudje se propevali ter bili zadovoljni. Vsak človek je namreč imel bodrilo za delo.

Energični in pošteni človek je imel bodrilo. Čim trše je namreč delal, temveč je produciral za samega sebe in svojo družino in tem boljše so živeli. Leni človek pa ni mogel še nadalje živeti kot zajedavec. Moral je delati ali pa stradati.

Komunizem so vnovič preiskusili prvotni priseljenci v Novo Anglijo. Zapisniki iz onega časa pravijo, — da so našli, da proizvajajo ta skupnost veliko zmede in nezadovoljstva, kajti mladi možje, ki so bili najbolj sposobni, so se protivili temu, da bi morali uporabiti ves svoj čas in svojo moč za to, da delajo za žene in otroke drugih mož.

Prosperiteta in zadovoljstvo sta prišla potem ko je dal governor Bradford vsaki družini kos zemlje, ki je, kot se glasi v njegovem zapisniku napravila vse

roke zelo pridne tako, da se je zasejalo več koruze kot bi se drugače.

Kar so ti prvotni priseljenci v Ameriki brezuspeha preiskusili in kar se je preiskusilo nešteto krat v svetovni zgodovini, se je sedaj poskusilo v narodnem obsegu v Rusiji. Skupno lastništvo je cilj boljševizma. To je tudi cilj boljševikov v Združenih državah. Prav kot se je izjavilo v Novi Angliji in Virginiji, tako se bo izjavilo tudi v Rusiji.

Mogoče pa vam bodo rekli, da se je vse to zgodilo pred 300 leti.

Vzrok za izjalovljenje komunizma je človeška narava.

Komunistični poskusi so temeljili na domnevni da je vsak možiki ali ženska altruist, človek, ki misli na svoje sosede in skupni blagor preje kot na samega sebe in svojo družino in na domnevi, da ni nikakih lenih, nekompetentnih in nepoštenih ljudi.

Ustava ruskega Sovjeta pravi: "Kdor ne dela, naj tudi ne je". Lenin noče dati sedaj krušnih kart onim, ki nočejo delati.

To pa ni še vse.

Lenin je uveljavil "kapitalistično" delo od kosa v narodnih tvornicah, ki plačujejo nekaterim delavcem več kot drugim. Čim večja je namreč produkcija človeka vsled zmognosti, ambicije in naglice, tem več lahko zasluži.

Lenin pa tudi najema "kapitalistično" izvedenec, da vodijo te tvornice ter dosežejo večjo produkcijo od ruskih delavcev za plače, ki so višje kot se jih plačuje v Ameriki.

Kot voditelji prvotnih komunističnih poskusov v Ameriki tako je iznašel tudi Lenin, da more imeti človek bodrilo za delo, — priliko za osebno pridobitev.

Na ta način uvaža zopet principije industrijalnega sistema, katere je izročil pred dvema leti uničenju.



## POŠILJAMO DENAR V EVROPO PO NAJNIŽJIH CENAH.

Kadarkoli hočete poslati denar v staro domovino, pridite najprvo k nam. Naše cene so vedno najnižje.

### PAROBRODNI LISTKI

Mi prodajamo tikete za vse prekomorske črte ter vam pomagamo dobiti vaše potne liste.

### 4% OBRESTI NA HRANILNE VLOGE.

The Cleveland Trust Co. je velika banka, znana radi svoje finančne moči, izvrstne službe in poštenega poslovanja.

Mi imamo moče v naših raznih oddelkih, ki se lahko pomenijo v vašem lastnem jeziku.

**The Cleveland Trust Company**

Premoženje nad \$93.000.000.00

GLAVNI URAD: EUCLID AVE. IN E. 9th STREET

PODRUŽNICE:

St. Clair Ave. in 40. cesta  
Detroit Ave. in W. 117th Street  
Detroit Ave. in W. 101 St.  
Euclid Ave. in E. 105th St.

W. 25th St. in Franklin Ave.  
Woodland Ave. in E. 22nd St.  
Broadway in E. 84th St.

IN DVANAJST DRUGIH PODRUŽNIC

MEMBER  
FEDERAL RESERVE  
SYSTEM

**The Inter-racial Council**  
120 Broadway - New York



# DETE NAPREDUJE NA HENSCH HRANI.

*Stirideset let priporočano od zdravnikov.*

V MATERINEM MLEKU je narava nameravala preskrbeti popolno hrano za otroka. Toda včasih je materino mleko nezadostno, včasih prebogato, v časih presirotno, v časih ga popolnoma zmanjka.

TEDA J JE ČAS, da matere zvedo kar je potrebno o Hensch Food, popolno nadomestilo za materino mleko.

ZDRUŽENO S KRAVJIM MLEKOM, prinese otroku vse živžne elemente, katere potrebuje, da se naredi dobra rudeča kri in utrjeno, zdravo telo.

KRAVJE MLEKO samo je trdo za otročji želodeček za prebavo. Zbere se v velike, trde, kavčukaste kepe, ki povzročijo nemir, in od katerih otrok ne more dobiti hrane.

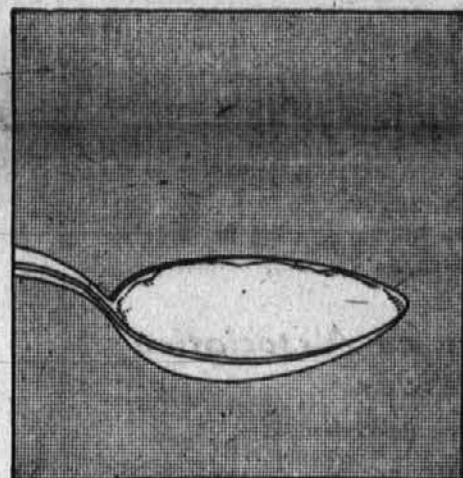
TODA PRIDENITE HENSCH HRANO kravjemu mleku; potem, ko pride hrana v želodec otroka so mlečne kepe majhne — kakor drobne, mehke, vlažne kepice materiniga mleka, katere otročji želodeček tako lahko prebavlja, in od katerega dobiva otrok hrano, ki ga dela močnega in zdravega.

TEKOM ŠTIRIDESET LET je tisoče mater rabilo Hensch Hrano za otroke, in vselej z najboljšim uspehom. Tekom štirideset let je mnogo zdravnikov priporočilo to hrano.

HENSCH FOOD JE SLASTNA za okus in delana s kravjega mleka ter je absolutno znanstveno nadomestilo za dobro materino mleko. Imaiste fine hranilne kakovosti. Za otroka je iste vrednosti. Zadosti njegovi lakoti. Ga ohrani močnega, rožnatega, z dobrimi mišicami in kostmi. Ga održi normalnega v njegovih odnošajih in navadah, prepreči vse nepravilike v odvajalnih organih in v želodcu, od katerih toliko malih otrok trpi.

KAKO JE Z VAŠIM OTROKOM? Ali je bolan in siten? Ali drži svojo hrano? Kako so njega odvajalni organi? Ali pridobiva na teži? Ali je droban in slaboten, ali debel, okrogel in mehkih kosti?

TO SO ŠTVARI, ki vam povedo, če ima otrok pravo in zadostno hrano ali ne.



Štiri žlice Hensch's Food.



18 unč vrele vode.



Vzorec paketa, ki ga dobite zastonj



16 unč mleka.

## FORMULA ZA ŠEST PORCIJ ZA 3 MESECE STAREGA OTROKA

V porcelanski skledi raztopite štiri velike žlice Hensch Food z dovolj gorke vode, da nastane kot pasta, potem pridenite 18 unč vrele vode, vlijte pet minut ter mešajte neprestano, da se ne sprime. Odstranite od ognja in pridenite 16 unč mleka in razdelite to na šest steklenic, vsaka po pet unč. Zamažite steklenice s korkom in postavite v ledenico. Predno daste otroku to hrano, postavite steklenico v gorko vodo in naredite, da je mlačno. Hranite otroka vsake tri ure.

## Ponudba za preskušnjo ZASTONJ.

Da seznanimo vsako mater z dobrotami Hensch Food vam nudimo sledečo ponudbo zastonj: Izrežite kupon, napišite svoje ime in naslov, oddajte ta kupon vašemu lekarnarju tekom 5 dni, in on vam da popolnoma zastonj paket 3 in pol unč Hensch Food. To je dovolj za hranitev otroka 2 dni

## COUPON

This coupon entitles adult bearer to one 3½ ounce free trial package of Hensch's Food for Infants, enough for two days feedings.

Name .....  
Address .....  
City ..... State .....  
Druggists Name .....

Če živite izvan mesta, in vaš lekarnar nima paketov zastonj, pošljite kupon direktno na The Hensch Food Company Pridenite pet znamk po 2 centa, da se založi za stroške poštnine.

# THE HENSCH FOOD COMPANY, Cleveland.



# X-žarki preiskava za \$1.00

Ce ste bolni, brez osira kaj je vaša bolezen, ali koliko ste že obupali radi bolezni

## Nikar ne zgubite upanja, ampak pridite k meni

Jaz zdravim vsakovrstne specialne bolezni moških in žensk. Sjedeno pa boleznii krvi, koje želedeci, obisti, jeter, pljuč, mišic, srca, nosu in grlu. S pomočjo X žarkov, elektricitete in mojega najbolj modernega zoravljena, bodete postali boljši v najkrašjem mogočem času.

Pri nas ni nobenega uigibanja.

Skrivnost mojega uspeha je moja skrbna metoda preiskave, da doženem, kaj vas boli. Jaz rabim X žarke stroji, mikroskop in kemično analizo ter vse znanstvene metode, da pronajdem vzrok vašega trublja.

Ali ste slabi? Pridite k meni: jaz vam pomagam!

Moje posebno proučavanje metod, ki se rabijo na evropskih klinikah v Berlinu, Londonu, Dupaju Parizu in Rimu in moja dvajsetletna skušnja v zdravljenju akutnih in kroničnih bolezni moških in žensk mi daje prednost pri zdravljenju in moji uspehi so bili jako zadovoljivi.

Jaz rabim veliko krvno sredstvo 606 in 914.

Vse zdravljenje absolutno brez bolečin. Vi se lahko zanesete na pošteno mnenje, pošteno postrežbo in najbolje zdravljenje za ceno, ki je morate plačati.

Ce je vaša bolezen neozdravljiva, vam takoj povem. Ce je ozdravljiva, bodete ozdravili v najkrašjem času. Govorimo slovensko.

# DOKTOR BAILEY "ŠPECIJALIST"

5511 Euclid Ave. blizu 85. ceste Room 212. Drugo nadstropje.  
Uradne ure od 9:30 zjutraj do 8. večer. V nedeljo od 10. do 1.

Cleveland, Ohio

## HANS IZ ISLANDA.

Roman

Deska, na kateri je ujetnik stal, se umakne, tako da zmanjka tal pod Musdemon, in uboga žrtev zgine v odprtini, ko se vrv okoli njegovega vratu nategne. Truplo stropeta, bili so zadnji trenutki nesrečnega.

Videlo se ni drugega kot vrv, ki je trepetala semintja v črni odprtini, iz katere je prihajal mrzel veter in šum kakor od vode.

Helebardirjev se je prijel groza, da so odskočili. Rabelj pa se približa odprtini, zgrabi za vrv, ki je še vedno se tresla ter se začne v odprtino, z nogami se naslanja jo ob rame svoježrtve. Uso-depolna vrv se nategne do skrajnosti, da je skoro počila, potem pa je bilo vse mirno. Pritajen vzdih se začuje iz odprtine.

"Vse je končano," reče zdajci rabelj, ko spleza iz odprtine nazaj v celico. "Zdravstvuj bratec!"

Potem pa prereže vrv. "Splavaj naprej, da se bojejo ribe v fjordu pasle na tvojem telesu. Tvoje truplo gre v valove, tvoja duša pa v plamen."

Potem pa rabelj zapre odprtino v tleh celice, dočim se je čul spodaj udarec v vodo. Truplo Musdemonja je splavalo proti morju. Ko rabelj vstane vidi, da je celica polna dima.

"Kaj pa to pomeni?" vpraša helebardirje. "Odkod prihaja ta dim?"

Toda helebardirji so toliko vedeli kot rabelj. Vsi začudeni odpro vrata: tudi hodniki so bili napolnjeni z gostim, črnim dimom. Po skrivnem izhodu pridejo na dvorišče gradu, kjer se jim ponudi čuden prizor.

Vojaške barake in ječa, vse je bilo v silnem plamenu, katerega je podžigal močan vz hodni veter. Plameni so plezali po kamenitem zidovju do streh ter skakali od okna do okna. Zdelo se je, da je vse izročeno pogubljenju.

Neki ječar, ki je bežal pre ko dvorišča, jim je v naglici povedal, da je ogenj zbruhnil v celici Islandske pošasti, med časom, ko so njegovi stražniki zaspali. Neki ječar je bil toliko nepreviden, da mu je za dober denar prinesel v celico slamo in goreče oglje.

"Kako sem nesrečen!" vzkligne Orugix, ko je slišal to novico. "Prav gotovo je, da se je tudi Hans iz Islanda umaknil moji sodbi. Lopov je gotovo zgorel v svoji celici, in sedaj niti njegovega trupla ne dobim, za katero sem plačal dva cekina."

Medtem pa so se nesrečni munkholmski mušketirji, ki so bili radi požarja prepovedni iz spanja, žirali pri velikih vratih, katera pa so dobili zapahnjena. Njih krike groze in obupa se je slišalo zunaj. Stali so pri gorečih oknih, vili roke, ali skakali iz visočine na kamenito dvorišče grajske trdnjave, in so ta ko doživelo eno smrt, ko so se umaknili smrti od požarja. Zmagoviti plameni so razjedli celo poslopje, predno je mogla priti ostala garnizija na pomoč.

Toda vsa pomoč je bila zaman. K sreči je bilo poslopje samo za sebe. Vrata so vlomili s sekirami, pa tudi to je bilo prepozno, kajti ko so jih odprli, se je udala goreča streha in zidovje, in vse skupaj se je zrušilo nad nesrečnike s strašnim ropotom.

Vse poslopje je zginito v silnem vrtincu prahu, isker in saj, ostalo ni drugega kot palečice se razvaline, ki so razprostrale naokoli strašen smrad.

Druzega jutra ni ostalo ničesar drugega kot štirje vsi soki prazni zidovi, črni in kadeči se. Ko se je ruševina nekoliko ohladila, so jo začeli preiskovati. Pod kupom kamenja in železnih tramov so našli maso pobeljenih kosti in razmešarjenih trupel,

in poleg tega so privlekli na dan kakih trideset pohabljenih vojakov; to je bilo vse kar je ostalo od najboljšega regimenta norveške kraljeve ne.

Ko so preiskovali prostore, kjer sto stale jetniške celice, in ko so prišli do one, kjer je ogenj zbruhnil, in kjer je bil zaprt Hans iz Islanda, so našli ostanke človeškega telesa prav zraven kupa zbitih verig. Čudno je bilo, da se je nahajalo v pepelu dvoje človeških črepij, dasi so našli samo en okostnjak.

**Petdeseto poglavje.**  
Bled in izmučen, je korakal grof d'Ahlefeld po svojih sobanah; v svoji roki je mečkal šop pisem, katera je pravkar čital, dočim je tolkel z no go ob mramornata tla pokrita z dragocenimi preprogami.

Na drugem koncu dvorane, pa stoji rabelj Nychiol Orugix, globoko sklonjen, poln spoštovanja, opravljen v svojo rudečo uniformo, svoj baržunati klobuk v rokah.

"Zvesto si mi služil, Musdemon," sika grof med zobmi.

Rabelj boječe dvigne pogled in reče: "Ali je vaša mi lost zadovoljna?"

"Kaj ti hočeš tukaj?" reče kancler, ko se mahoma k njemu obrne.

Rabelj pa, ponosen, ker ga je kancler pogledal, se upalno zasmeje.

"Kaj želim, pravite, vaša milost? Rad bi prosil za službo kraljevega rablja v Kodanju, če misli vaša milost, da sem vrleden toliko naklonjenosti za dobro novico, katero sem prinesel."

Kancler pa pokliče helebardirje, ki so stali na straži pri vratih. "Primita tega lopova; nadleguje me s svojo nesramnostjo!"

Straža odpelje začudenega in presenečenega rablja, ki je komaj mogel izustiti eno samo besedo: "Gospod —"

"Povem ti, da nisi več rabelj province Trondhjem; od danes naprej si zgubil svoj urad!" kriči za njim kancler ter zaloputne vrata.

Kancler se vrne k svojim pismom, jih ježno ponovno prebira; ves se je tresel od sramote. Kajti to so bila pisma, ki jih je pisarila njegova žena, grofica, privatnemu tajniku Musdemonu, v kateri je bila zaljubljena brez kanclerjevega znanja, in v katerih so bili dokazi, da sta skupaj grešila. Da, to je pisanje njegove žene. Iz teh pisem je doznal, da Ulrika ni njegova hči, ampak hči Musdemonja in njegove žene; spoznal je, da Frederik, katerega smrt je tako silno obžaloval, tudi ni njegov sin. Nesrečni grof je bil silno kaznovan z istim zločinom, s katerim je hotel kaznovati druge. Nič ga ni brigalo kaj se zgodi z njim; njegova preteklost je umazana, onečastjena, njegova bodočnost je mrtva. Skušal je uničiti svoje sovražnike, toda dosegel ni drugega kot da je zgubil svoje lastno dobro ime, svojega zaupnika, da celo svoje zakon ske in očetovske pravice.

Toda še enkrat mora videti nesrečno žensko, ki ga je tako grdo izdala. Hitro koraka preko hodnikov do soban svoje soproge, mahajoč s pismi v rokah, kakor bi bila strela. V naglici odpre vrata sobe, kjer je menil, da je nje gova soproga, grof vstopi —

Toda nezvesta žena je prav kar slišala od polkovnika Vetrovna, kako strašne smrti je umrl njen sin Frederik. Uboga mati je — znorela.

Konec prihodnjice.

Kadar se otroci igrajo se zgodi ponavadi kakšna nepravilnost, posebno če so brez nadzorstva. Dne 27. dec. so se na ježici otroci vspenjali na nek vojaški voz na dveh kolesih. Voz se je preobrnil, otroci so padli z voza. Pri padcu se je zlomil roko 5 letni sinček ključavničarja Ludovika Rebec, begunca iz Divače.

Naprodaj je kegljica z dve ma hodnikoma, kakor tudi pool room s tremi mizami. Cigare, cigarete in mehke pišče. L. Haeck, 1047 St. Clair ave. blizu 9. ceste 12

DELO DOBIJO DELAVCI za svoje jard. Dobra plača in stalno delo. Potrebujete se tudi dober "shearman". M. COHEN & SON CO. 1252 E. 55th St. (13)

### DOBRO MILO

za vsako toaletno ali zdravstveno rabo v domači porabi oi morate imeti tako vsebino, da bi odgovarjalo vsaki higijenični in antiseptični zahtevi. Tako boste dobili Severo-vo zdravilno milo za kožo (Severas Medicated Skin Soap) ki je milo, ki bo zadovoljilo vse vaše zahteve. To je dobro milo omivanje otrok, ali za vsakogar drugega, izvrstno sredstvo za ohranjenje kože, kot toaletno milo, za čiščenje glave in za britje. Navadite se ga in ga rabite vsak dan. Cena je 25c. in 1 cent za davek in je naprodaj pri vseh lekarnarjih. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

## Dr. J. V. ZUPNIK,

SLOVENSKI  
ZOBO ZDRAVNIK,

6127 St. Clair Ave.  
Knausovo poslopje nad Grd. novo trgovino.

Naiboljšje zobozdravniško delo po nizkih cenah.

Uradne ure: od 8:30 zjutraj do 8:30 zvečer.

Liberty bondi se sprejemajo na v plačilo polne vrednosti.

## Bailey's

THE BIG STONE PRODUCE

### Razprodaja deških oblek, dva para hlač

REDNA CENA \$13.50 IN VEC.

FIN krojaški izdelek, kalmirke in šulcirje, vsaka obleka z extra parom hlač, v najbolj priljubljenih vzorcih. Novi zeleni in heather vzorci. Polna mera hlač in podšite vsepovsod. Mere od 6 do 16 let.

DEŠKI \$10.95 DO \$13.50

MACKINAWS

\$9.95

\$9.75

Prisiljena razprodaja naše velike zaloge mackinaws s posebnimi cenami. Krasni mackinaws iz najbolj-ah tovarov dežele. Novi vzorci s pasovi, velikimi ovratniki in žepi. Mere od 6 do 18 let.

DEŠKI \$15.00 DO \$16.50

SUKNJE

\$11.75

Ulsterette vzorci, double breasted, z pregibljivimi ovratniki, pas naokoli. Jako dober suknjen izdelek v sivem, rjavem ali modrem. Mere od 10 do 18 let.

### Graduacijske obleke

23 lepih novih modelov.  
ZA DEKLETA OD 12 DO 16 LET.

GEORGETTE, PATISTE, CHIFFON,  
VOILE, ORGANDIE, NET.

\$9.95 \$12.95 \$14.95  
\$19.95 \$24.50 \$27.50

Mnogokrat bodo mlada dekleta vzdihnili "Oh" in "Ah", ko bodo videla te krasne nove obleke, katere imamo za graduacijo, birmo ali izvanredne prilike.

Triindvajset novih modelov, delanih iz najbolj finega materiala okrašene s primernimi okraski, čipkami in trakovi. Mere za dekleta od 6 do 10 let.

Bailey's — tretje nadstropje.

### DANAŠNJA CENA MONEY ORDRE (SE LAHKO IZPREMENI)

100 JUGOSLOV. KRON

\$1.25

Poština samo 25 centov za vsako svoto.  
Posebne cene za večje nakupe.

### Naveden Money Order in poštna znamka

je vse, kar potrebujete da pošljete denar v katerikoli del Jugoslavije. Sedaj ko je denar poceni, je izvrstna prilika da pošljete denar domov, kjer ga kravpo potrebujejo. Obrnite se pa le na American Express Company, ki pošlje več denarja v Evropo kot katerokoli drugo bančno podjetje. Brez ozira na to, v katerem kraju Združenih držav živite, lahko pošljete denar domov skozi nas ravnotako poceni, ravnotako lahko in skoraj ravnotako hitro kot če bi živeli v New Yorku

ČESA JE TREBA:

Izpolnite skrbno nakaznico spodaj. Potem idite v ekspresni ali poštni urad v vašem mestu, dobite money order za koliko dolarjev hočete poslati ter ga dajte izstaviti na American Express Company, New York. Pošljite money order z vašo nakaznico na spodnji naslov in denar bomo takoj poslali naprej kolikor mogoče poceni ter vam poslali potrdilo. Če vam je pa ljubše se pa oglašite v kakem ameriškem železniškem ekspresnem uradu, podružnici ali neodvisni pisarni American Express Co. ki so v New Yorku, Bostonu, Philadelphiji, Baltimore, Buffalo, Pittsburghu, Clevelandu, Cincinnatiju, St. Louisu, Kansas City, San Francisco, Los Angelesu, Seattlu in Montrealu.

### AMERICAN EXPRESS COMPANY

|                                    |                   |         |
|------------------------------------|-------------------|---------|
| Znesek                             | Dne .....         | 19..... |
| Ime, kom naj se izplača denar..... | Kje prebiva ..... |         |
|                                    | Pošta .....       |         |
|                                    | Okraj .....       |         |
|                                    | Dežela .....      |         |
| Ime odposiljalca .....             |                   |         |
| P. O. B. .... št. ....             |                   |         |
| Mesto .....                        |                   |         |
| Država .....                       |                   |         |

Foreign Money  
Order Dept. "N"

65 Broadway  
New York

Clevelandski urad:  
2048 E. 9th St.

KJERKOLI IN KAMORKOL POSLJETE DENAR, ZAHTEVAJTE ZANJ POTRDILO AMERICAN EXPRESS COMPANY, TO JE VAŠA ZAVAROVALNA PROTI IZGUBI.

## VABILO

NA DRUGI

## KONCERT,

ki ga priredi

Slov. Pev. Dr. "Soča"



V NEDELJO, 1. FEBR. '20.

PRICETEK OB 7. URI ZVEČER

V DVORANI SLOVENSKEGA DOMA

15810 HOLMES AVENUE

### PROGRAM:

PRVI DEL:

1. Jak. Aljaž: ..... "Soči",  
moški zbor dr. "Soča"
2. Jos. Kocjančič: ..... "Potopna pesem",  
moški zbor dr. "Zvon"
3. Iv. pl. Zajc: ..... "Delavska Himna",  
moški zbor, Soc. pevsko dr. "Zarja"
4. Kamilo Mašek: ..... "Pri zibel",  
četverošpev dr. "Soča",  
gg. M. Matjan, J. Kaušek, Fr. Smrdel in A. Vidmar
5. A. Nedved: ..... "Dekletu",  
oktet "Karp"
6. Jos. Kocjančič: ..... "Oblačku",  
dvošpev M. Matjan tenor, Fr. Smrdel bariton  
na klavirju P. Kogoj
7. Ant. Foerster: ..... "Naše gore",  
mešan zbor dr. "Soča"

10 MINUTNI ODMOR.

DRUGI DEL:

8. A. Nedved: ..... "Gorenski Pozdrav",  
moški zbor in bariton solo dr. "Soča"
9. H. Volarič: ..... "Slovenski svet, ti si  
krasan",  
moški zbor dr. "Zvon"
10. A. Nedved: ..... "Ljubezen in pomlad",  
s tenor solo, Soc. pevsko dr. "Zarja",  
tenor solo g. Frank Mak.
11. Narodna: ..... "Rožic ne bom trgala",  
dvošpev za sopran in alt, uredil Kogoj, gdne Jennie  
in Mary Terček, na klavirju J. Kogoj
12. F. Gerbič: ..... "Ozka brvica",  
četverošpev društva "Soča", gg. M. Matjan, Jos.  
Kaušek, Fr. Smrdel in A. Vidmar.
13. F. Gerbič: ..... "Pastirček",  
oktet "Karp"
14. J. Aljaž: ..... "Ujetega ptica tožba",  
mešan zbor društva "Soča".

Pred programom pozdravni govor pred sednika dr. "Soča".

Kakor je razvidno iz vsebine programa se bodo slišale krasne slovenske pesmi, in ker je to drugi pevski koncert dr. "Soča", se pričakuje od strani občinstva velike udeležbe. Pri koncertu iz prijaznosti sodelujejo pevsko društva Zvon iz Newburga, Soc. pevsko društvo Zarja iz Clevelanda in oktet Karp iz Euclid, Ohio.

Po koncertu prosta zabava in ples. Godba irija pod vodstvom g. Perdana.

VSTOPNINA 75c ZA OSEBO.  
Za točno potrebo jamči

ODBOR

5%

Avtoriziran kapital  
\$500.000.00

SLOVENSKO STAVBINSKO IN  
POSLOJILNO DRUŠTVO  
6313 ST. CLAIR AVE.

PLAČUJE 5% OBRESTI

Najboljši čas, da vložite svoj denar v napredno slovensko podjetje.

Denar je varen, dvigniti ga morete vsak dan. Zavod je pod strogim državnim nadzorom. Uradujemo tudi zvečer, ko imate čas in pogovoriti se morete v svojem materinem jeziku.

Kadar prodajate, ali kupite posestva, oglašite se pri nas za svet.

Vlagajte svoj denar tam, kjer boste lahko dobili pomoč v slučaju podpore. Naš zavod je za slovensko in hrvatske delavce — od njih tudi prikažujemo sodelovanja.

SLOVENSKO STAVBINSKO  
IN POSLOJILNO DRUŠTVO

5%

(Mo. Fri.)

5%



Pekoče grlo, bolečine v prsih  
znamenja influence.

Dajte grlu in prsim odličnajo vlaganje s

### Pain-Expellerjem

ter pokrta prsa s sukneno obrvno. Ne izpostavljajte se potom, namazavanju prehlada vrtjem, pljučnim, influenci in drugim nevarnim boleznim.

Kupite Pain-Expeller danes v vaši lekarni, 85 in 65 centov steklenica. Pri- stni ima našo trnovsko znamko

"SIDRO"

Ne žanjite nadomestil ali posrednikov.

P. AD. RICHTER & CO.  
326-330 Broadway, New York